

Соціальні мережі на загальну тематику поєднують різні види спілкування. Це формує новий вид мережевого етикету, де символічною мовою (емотикони, емоджі, гіфки) послугуються навіть у формальному спілкуванні.

Поступово соціальні мережі із віртуального середовища спілкування, перетворились на стяг культури споживання як у популяризації її ідейних доміант, так і у реалізації її механізмів. Соціальні мережі стали платформою для просування товарів та послуг, а символічна мова — інструментом забезпечення успішної реалізації маркетингових стратегій шляхом поєднання різних типів спілкування — ділового, мотиваційного, маніпулятивного тощо. У рекламних повідомленнях майорять різноманітні емоджі, які мають привернути увагу покупця та підвищувати попит.

Поширеною причиною використання символічної мови в соціальних мережах є бажання привернути увагу та/або посилити вплив на аудиторію. Навіть для провідних світових політиків соціальні мережі стали «онлайн-трибуною», на якій вони транслюють не тільки власне ставлення до тих чи інших подій та явищ, а й виступають як міжнародні актори. До своїх дописів політики активно долучають емоджі з національною символікою, кольорами-ідентифікаторами політичних партій тощо. «Дописи-ребуси», у яких символи домінують над текстом або взагалі заміняють його, викликають жваве обговорення-розгадування серед читачів, вербальних чи невербальних — дозволяє досягти комунікаційного успіху шляхом встановлення соціальної близькості з онлайн-аудиторією.

У добу масової культури та «свайпового дозвілля» форми комунікації зазнали суттєвих змін. У формуванні контенту соціальних мереж значну роль відіграє символічна мова, основною функцією якої є поширення та засвоєння інформації шляхом асоціативних реакцій, швидкої ідентифікації й рефлексії користувачів. Спрощення чи навіть примітивізація повідомлень, збільшення домінування візуального контенту над вербальним формують мережеві канони, які мають наслідувати користувачі. Отже, символічна мова стає інструментом нормативно-регулюючого механізму віртуального культурного простору.

М. Демиденко

ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ІГРОВОГО КІНЕМАТОГРАФУ УКРАЇНИ

М. Demydenko

GENERAL PROBLEMS OF MODERN UKRAINIAN FICTION CINEMATOGRAPHY

Генезис кінематографу України в другій половині ХХ — початку ХХІ століття відбувався в контексті соціокультурних трансформацій, пов'язаних з розпадом СРСР та зміною культурно-історичної парадигми. Основні форми розвитку вітчизняного кінематографу (України) в цей період актуалізуються навколо кількох паралельних напрямків, де видозміни набувають особливої гостроти.

Після відновлення незалежності Україна здобула можливість розвивати свій власний кінематограф. З'явилися нові студії та кінокомпанії, які займалися виробництвом українських фільмів, що актуалізувало питання про національну художню мову кіно. Український кінематограф почав активно відображати культурну різноманітність на екрані, що призвело до експериментування із жанрами

та художніми напрямками. Так, українські режисери почали експериментувати з жанрами й створювати оригінальні кінострічки, що виходили за межі традиційних жанрових меж. З'явилися фільми, які поєднують у собі елементи драми, комедії, фентезі та інших жанрів. Надзвичайної гостроти й актуальності набуло звернення до історичних тематик, що стимулювало увагу суспільства до подій з української історії.

Сучасний ігровий кінематограф зачіпає різні аспекти соціокультурних трансформацій, які відбуваються в українському суспільстві. Серед них вважаємо за необхідне виділити декілька головних, що безпосередньо впливають на типологічні характеристики кінематографу.

По-перше, визначається актуальніша проблема національної ідентичності, усвідомленню якої сприяє українське кіно. Фільми, що розповідають про українську історію, культуру, мову та традиції, підкреслюють унікальність українського народу і спонукають глядачів до гордості за свою країну.

У другій половині ХХ — початку ХХІ століття українське кіно стало важливим чинником формування національної ідентичності. У цей період українські режисери та сценаристи активно відображали на екрані вітчизняну історію разом із притаманною їй культурною традицією. Основні аспекти формування національної ідентичності в українському кіно простежуються через параметри повернення до націотворчих сюжетів, що, у першу чергу, помітно у зверненні до української історії та фольклору, створенні стрічок, які віддзеркалюють національну спадщину.

Важливе значення має і актуалізація соціальних проблем, яка практично завжди має історичні аналогії або посиляється на певні сторінки минулого. У 1990-х — 2000-х роках українські фільми стали активно відображати соціальні проблеми, з якими стикається українське суспільство. Вони містять теми корупції, війни, національної самосвідомості тощо. Загалом це сприяло формуванню національної ідентичності через відображення реальності країни.

Гендерна рівність є не менш значущим аспектом у рамках соціокультурних трансформацій. У зазначений період українське кіно вперше звернуло серйозну увагу на питання соціальної стратиграфії як у минулому, так і в сучасності. Фільми, що розповідають про життя жінок, їхні права та проблеми, спонукають до обговорення гендерних стереотипів і нерівності в суспільстві.

На погляд автора, тема гендерної рівності в українському кіно в другій половині ХХ — початку ХХІ століття поступово стала актуальною і відображається в різних аспектах. Передусім це проблематика порушення стереотипів, де жіночі персонажі виходять за межі традиційного соціального репертуару. До зазначеного аспекту також варто додати формування в національному кінематографі своєрідного жіночого погляду на світ: українські режисерки стали активно створювати фільми, які відображають багатоаспектність соціального профілю суспільства, звертаючи увагу на теми, які стосуються жіночої ідентичності, материнства, сімейного життя та інших аспектів жіночого досвіду.

Насамкінець важливою ланкою соціальних трансформацій у кінематографічній культурі України став мультикультуралізм. Українське кіно в зазначений період часу відображає різноманітність культур та етнічних груп у країні. Фільми, створені режисерами різних національностей, розповідають про їхні традиції, проблеми та спільність з українським суспільством.

Виявлення різноманітності культур й етнічних груп в Україні українським кінематографом має декілька аспектів, що безпосередньо впливають на систему виражальних засобів та екранну септику. Зокрема це простежується в тематичному репертуарі, у мовній репрезентації, акторському складі картин, географічних локаціях тощо.

Досліджений період розвитку українського кінематографа, починаючи з другої половини ХХ століття і до початку ХХІ століття, свідчить про важливі та складні соціокультурні трансформації, які вплинули на формування сучасного ігрового кіно України. У цей період кінематограф став інструментом для відображення національної ідентичності, соціальних проблем та гендерної рівності, а також сприяв розвитку мультикультуралізму в країні.

Таким чином, дослідження вітчизняного кіно дозволяє виокремити три найбільш актуальних проблем — національної ідентичності, гендерної (не)рівності та мультикультуралізму. Загалом сучасний ігровий кінематограф України виявився багатограним та різнобарвним відображенням суспільних змін і трансформацій у країні, і це сприяє розширенню культурного спадку та поглибленню національної самосвідомості.

П. Голотенко

МІФОЛОГІЧНА СВІДОМІСТЬ ПРАУКРАЇНЦІВ ЯК ПІДҐРУНТЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

P. Holotenko

MYTHOLOGICAL CONSCIOUSNESS OF ANCIENT UKRAINIANS AS A BASIS OF UKRAINIAN SCIENTIFIC CULTUROLOGY

Генезис наукової гуманітаристики в Україні не міг відбутись сам по собі або на порожньому місці. Ментальним підґрунтям наук про людину та її культурну життєдіяльність постає міфологічна свідомість, що, на перший погляд, може здаватись дивним. Це є першим історичним типом суспільної свідомості та найпершою формою раціонального, символічно-фантазійного сприйняття й інтерпретації навколишнього світу. Міфосвідомість була притаманна первісній людині сучасного еволюційного типу, який сформувався приблизно 35 тис. років до н. е. Дуже примітно, що саме на підставі достатньо розвинених розумово-пізнавальних здібностей цей еволюційний тип в науці іменується як «людина розумна» (*homo sapiens*).

Первісна міфологічна свідомість праукраїнців (кроманьйонців, трипільців та ін.) постала ідейно-генетичним джерелом всіх трьох основних видів раціонального знання — науки, філософії та богослов'я. Так виходить, що, з одного боку, вони заперечують нелогічність й абсурдність міфу. Проте в той же час вони є його продовженням, оскільки виникають з міфу та інтегрують в собі його деякі культурні архетипи людського буття в цілому. До речі, один із засновників сучасної культурології Едвард Тейлор уважав, що міфологія — це філософія доби первісного суспільства. Постає запитання: що історично споріднює міфологічний та науковий засоби раціонального осягнення світу?

Виокремлення в рафінованому вигляді раціонально-логічного компоненту міфологічного мислення, а також конкретизація міфологічних архетипів, які увійшли